

Bertrand Russell: A nevelés, mint politikai intézmény

augusztus 25, 2017

A nevelés hatalma a jellemre és a gondolkodásra elismerten nagyon nagy. Az alap meggyőződések és nem szülők és tanárok a kimondott szavai szinte észrevétlenül kerülnek átvételre, és még akkor is, ha valaki ezektől eltér, a krízis, vagy belső válság esetén ezek a nézetek újra előkerülnek.

Általában szólva a nevelés egy nagy hatalom mindenféle változással szemben. Veszélyeztetett intézmények vetik magukat a még formálható fiatalokra, behatolva a nevelésbe, és ott igyekeznek magukat nagyszerűnek beállítani. A reformerek pedig megpróbálják ezeket az intézményeket előnyös helyzetükből kivetni. A gyerekekre sem ezek sem azok nem gondolnak. Csak annyiban számítanak, amennyiben meg kell őket nyerni ennek vagy annak a hadseregnek. Ha magukra a gyerekekre gondolnának, akkor nem próbálnák meg őket ennek vagy annak a pártnak megnyerni. Akkor az lenne a cél, hogy a gyerekek maguk tanuljanak meg gondolkodni, és ne úgy gondolkodjanak, ahogy azt tanáraik teszik. Ha a gyerekek jogaira gondolnának, akkor nem használnák a nevelést politikai fegyvernek. Úgy kellene nevelnünk őket, hogy olyan tudást és képességeket adunk nekik, amely képes arra, hogy önállóan gondolkozzanak. Sajnos a nevelés, mint intézmény ma sokkal inkább szokásokat igyekszik kialakítani és a tudást olyan mértékben korlátozza, hogy ezzel a lehetséges gondolatokat jórészt korlátozza.

Az *igazságosság* és a *szabadság*, amelyek egy társadalmi átalakulás lényegi elemeit képezik nem alkalmazhatók minden további nélkül a nevelésben. Az igazságosság, azaz, hogy mindenkinek egyenlő jogai legyenek, kétség nélkül nem alkalmazható teljes mértékben a gyerekekre. Másrészt a szabadság elsősorban negatív értelmű: Elítél minden felesleges beavatkozást az önrendelkezésbe, a nélkül, hogy valami építő

elvet adna a kezünkbe. A nevelésnek azonban valamit fel kell építenie, és ennek elveit kellene a kezünkbe adnia. Ha pedig a szabadságot teljesnek tekintjük, akkor az összeegyeztethetetlen a tanítással. Még akkor is, ha a nagyobb szabadság valóban a tanítás egy jó részét feleségessé teszi, még akkor is ha azt akarjuk, hogy a gyerekek valamit is tanuljanak, akkor teljes szabadságukból egy részt el kell vennünk. Ez csupán egy törpe nagyon intelligens kisebbségre igaz, akiket külön kellene a többiektől választanunk.

Ahol a tekintély elkerülhetetlen, ott a tisztelet elkerülhetetlen. Egy ember, aki jó nevelő akar lenni és a fiatalokat teljes növekedéshez és lelki gazdagsághoz kívánja hozzásegíteni, mindezt csak akkor teheti, ha tisztelet van benne. A tisztelet hiányától szenvednek a mechanikusan oktató nevelő rendszerek: a militarizmus, a kapitalizmus, a fábiusok tudományos munkaszervezése és minden más börtönszerű intézmény, amely amelyben a reformerek és a reakciósök megpróbálják az emberi szellemet bekényszeríteni. Az iskolákban, amelyeket a tervezőasztalokon találtak ki a maguk nagy osztályaival, merev tanterveivel, túlhajszolt tanáraival, céljukkal, amely nem más, mint egy lapos középszerűség létrehozása – a tisztelet hiánya a gyerekekkel kapcsolatban általános.

Kapcsolódó oldalak:

- W.B. Curry: Demokrácia és humanizmus
- Bertrand Russell idézetek
- George McGovern*: Bevezető John Holt: How Children Fail c. könyvéhez
- Bertrand Russell: A tisztelet szerepe a tanár-diák viszonyban
- Gyarmati Éva: „Érezd az erőt!”

{jcomments on}